

ОРГАНІЗАЦІЯ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ ТВОРЧИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ В КОНТЕКСТІ ВИКЛИКІВ СУЧАСНОСТІ

Наталя Цигановська, ст. викладач
Дмитро Батулін, ст. викладач
В'ячеслав Гончар, ст. викладач

Вступ. Проблема організації фізичного виховання для здобувачів освіти творчих спеціальностей в закладах вищої освіти України вимагає особливої уваги фахівців, адже саме ці здобувачі протягом своєї професійної діяльності через засоби масової інформації, кіно-, телепродукцію, театральні вистави і концерти формуватимуть світосприйняття кількох поколінь громадян нашої держави в тому числі і в царині здоров'я та фізичної активності. Вітчизняна наука має величезний доробок як спеціальних, так і узагальнюючих досліджень з проблем збереження здоров'я і ролі рухової активності в цьому процесі [2], відтак завдання викладачів фізичного виховання адаптувати ідеї і рекомендації цих досліджень до практики освітнього процесу як в очному, так і дистанційному навчанні.

Мета дослідження: визначити основні проблеми організації фізичного виховання здобувачів освіти творчих спеціальностей в контексті викликів сучасності.

Матеріал і методи дослідження: аналіз практики проведення занять з фізичного виховання у здобувачів освіти творчих спеціальностей, перш за все в Харківській державній академії культури в аудиторному і дистанційному форматах, узагальнення отриманих результатів в співвіднесенні з науковою літературою.

Результати дослідження та їх обговорення. Сьогодні немає сумнівів в тому, що «людина - найвища цінність суспільства, а здоров'я, носієм якого вона є, зумовлює гармонійний розвиток людини і тим самим є запорукою всебічного розвитку суспільства» [2, С. 5]. Основним завданням сучасної валеологічної та медичної науки в нашій країні має стати вироблення довгострокової стратегії збереження населення України й найшвидшого відновлення його здоров'я [2, С.5-6]. Саме з точки зору довгострокової стратегії фізичне виховання здобувачів освіти творчих спеціальностей має особливе значення. Творчий процес сам по собі не завжди відповідає вимогам здорового способу життя, зокрема в питаннях дотримання режиму дня, регулярного повноцінного харчування, адекватної віку і стану здоров'я фізичної активності. Організація та проведення масових заходів зазвичай вимагають систематичної понаднормової роботи у вечірній і нічний час, так само як і підготовка аудіо- та відеоконтенту. Таким чином, здобувачі освіти мають отримувати відповідні знання з відновлення працездатності і принципів компенсації подібних фізичних і психологічних навантажень, які мають замістити традиційні для мистецького середовища і часто шкідливі для здоров'я, тому що протягом навчання

формується не лише особиста культура здорового способу життя, але й творча концепція майбутнього митця.

Фізичне виховання в контексті освітнього процесу в Україні зі школи і до закладів вищої освіти має на меті ознайомити здобувачів з основними видами рухової активності, надати можливість їх попрактикувати, дати певне розуміння щодо набуття і підтримки оптимальної фізичної форми [4]. В світлі даної теми важливо, щоб пропоновані уявлення про нормальну фізичну форму наближались до пересічної людини даної культурно-історичної спільноти, а не переносили механічно вимоги і критерії професійного спорту, створюючи певну ілюзію нереалістичності як рухової активності, так і здоров'я в цілому в умовах звичайного повсякденного життя.

Механічно перенесені вимоги і критерії професійного спорту, так само як і нормативи кілька десятирічної давнини слід вважати факторами побутування в масовій мистецькій продукції стереотипних уявлень про фізичну активність як про неприродний прояв, що подається в комічному або зневажливому плані. Таке подання не лише не сприяє оздоровленню населення, але й чинить відверто шкідливий вплив на масове уявлення про рухову активність [1, С. 78]. Натомість кіно, телебачення, театр часом ідеалізують і оспівують деструктивні звички і прояви, що аж ніяк не сприяє формуванню менталітету здоров'я [3, С. 374]. Перспективним напрямом роботи викладачів фізичного виховання може бути пошук в світовій та українській культурі, зокрема художній літературі, прикладів органічно інтегрованої в повсякденне життя рухової активності та оздоровчих практик. Зокрема з цієї точки зору великий інтерес становить творчість В. Підмогильного, такі його твори, як «Місто», «Невеличка драма». Також цікаві спостереження містять твори В. Домонтовича, перш за все «Доктор Серафікус», «Без ґрунту». Тут осмислено і інтегровано в життя оздоровчі практики 1920-х років, тривалі піші прогулянки, танці, активний відпочинок біля води тощо, описано фізичні і психологічні результати подібної активності.

Висновки. Отже, фізичне виховання в навчальному процесі здобувачів освіти творчих спеціальностей може бути інкорпороване в загальну концепцію освітнього процесу і стати чинником формування сучасного митця за умови врахування перспектив і завдань його майбутньої творчої діяльності, і, таким чином, сприяти утвердженню в національній культурі здорового способу життя і підвищенню рухової активності широких верств споживачів культурної продукції.

Список використаної літератури.

1. Беляк Ю. Ідеологічна і технологічна складові оздоровчого фітнесу. *Вісник Прикарпатського університету. Фізична культура*. Вип. 14. 2011. С 75-85. 5
2. Загальна теорія здоров'я та здоров'язбереження : колективна монографія / за заг. ред. проф. Ю. Д. Бойчука. Харків: Вид. Рожко С. Г., 2017. 488 с. URL: http://hnpu.edu.ua/sites/default/files/files/Kaf_zdor_ta_korr_os/Zagalna_teorija_zdorovia_i_zdorviazberegennja.pdf (дата звернення: 21.02.2026).

3. Мартинюк О., Печена В. (2021). Здоров'я та рухова активність людини. InterConf, (55), 372-382. <https://doi.org/10.51582/interconf.7-8.05.2021.039>

4. Фізичне виховання : навч. посіб. / Н. В. Цигановська, Л. О. Рядова, В. О. Рожков ; М-во культури та інформ. політики України, Харків. держ. акад. культури. Харків : ХДАК, 2023. 216 с.